

Социјална заштита
Social welfare

29 Социјална заштита

Social welfare

Методолошка објашњења <i>Methodological explanations</i>	489
---	-----

ТАБЕЛЕ TABLES

29.1. Корисници, облици и услуге социјалне заштите <i>Beneficiaries, forms and services of social welfare</i>	491
29.2. Малољетни корисници према категоријама у 2015. <i>Minor beneficiaries by category in 2015</i>	491
29.3. Пунољетни корисници према категоријама у 2015. <i>Adult beneficiaries by category in 2015</i>	491
29.4. Облици и услуге социјалне заштите проведене у 2015. – малољетни корисници <i>Forms and services of social welfare conducted in 2015 – minor beneficiaries</i>	492
29.5. Облици и услуге социјалне заштите проведене у 2015. – пунољетни корисници <i>Forms and services of social welfare conducted in 2015 – adult beneficiaries</i>	494
29.6. Установе социјалне заштите и корисници <i>Social welfare institutions and beneficiaries</i>	495
29.7. Запослени у центрима за социјални рад и установама социјалне заштите <i>Employees in social work centres and social welfare institutions</i>	496
29.8. Додатак на дјecu <i>Child's allowance</i>	496

ОБЈАВЉИВАЊЕ

Годишње публикације: Социјална заштита, тематски статистички билтен
Корисници додатка за дјecu, статистичко саопштење
Корисници социјалне заштите, статистичко саопштење
Установе социјалне заштите, статистичко саопштење
Ово је Република Српска
Статистички годишњак Републике Српске

PUBLISHING

Annual publications: *Social Welfare, thematic statistical bulletin*
Users of child benefit, statistical release
Social welfare beneficiaries, statistical release
Institutions of social welfare, statistical release
This is Republika Srpska
Statistical Yearbook of Republika Srpska

Методолошка објашњења

Извори и методе прикупљања података

Подаци о малолетним и пунолетним корисницима социјалне заштите и спроведеним облицима и услугама социјалне заштите прикупљају се годишњим извјештајима од центара за социјални рад и служби социјалне заштите у општинама које немају центар за социјални рад.

Подаци о домовима за дјецу и омладину, установама за инвалидна малолетна и пунолетна лица и лица ометена у развоју, установама за одрасле старије особе прикупљају се на основу годишњих статистичких извјештаја.

Подаци о додатку на дјецу, као посебном облику заштите дјецe и омладине добијени су на основу извјештаја Јавног фонда дјечије заштите.

Обухватност и упоредивост података

Статистичким извјештајима социјалне заштите покривене су области 87 и 88 Класификације дјелатности КД БиХ 2010.

Подаци о корисницима и облицима социјалне заштите односе се на податке добијене од центара за социјални рад за период 2000–2008. године. Од 2009. године, подаци се односе на центре за социјални рад и службе социјалне заштите у општинама које немају центар за социјални рад.

Подаци о корисницима и облицима социјалне заштите као и подаци о установама социјалне заштите, односе се на календарску годину, према стању на дан 31.12.

Дефиниције

Центри за социјални рад су установе које према Закону о социјалној заштити, врше јавна овлашћења и обављају стручне послове у провођењу социјалне заштите и социјалног рада, породичне и дјечије заштите.

Службе социјалне заштите обављају стручне послове у провођењу социјалне заштите корисника.

Домови за дјецу и омладину пружају услуге збрињавања, здравствене заштите, васпитања и помоћи у образовању и оспособљавању за рад дјецe без родитељског старања, као и дјецe чији је развој угрожен породичним приликама, све до успостављања услова за повратак дјетета у властиту породицу или збрињавања у усвојилачкој или другој породици, односно до оспособљавања за самосталан живот.

Установе социјалне заштите за инвалидну дјецу и омладину ометену у психичком и физичком развоју пружају услуге смјештаја, исхране, његе, здравствене заштите, рехабилитације, васпитања и образовања и оспособљавања дјецe за рад у складу са њиховим могућностима.

Установе социјалне заштите за одрасла инвалидна лица обезбеђују потпуно или трајно збрињавање, здравствену заштиту, радно ангажовање, креативне, културне и забавне активности, радну и окупациону терапију у складу са њиховим преосталим способностима, као и професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица.

Methodological explanations

Sources and methods of data collection

Data on minor and adult beneficiaries of social welfare and performed forms and services of social welfare are collected through annual reports from social work centres, and social services in those municipalities which do not have social work centres.

Data on children and youth's homes, institutions for disabled minors and adults and handicapped persons, as well as data on institutions for the elderly, are collected on the basis of annual statistical reports.

Data on children's allowance as a special form of children and youth's care are obtained on the basis of the report from Public Child Care Fund.

Coverage and comparability of data

Statistical reports in the domain of social welfare cover divisions 87 and 88 of the Classification of Economic Activities. KD BiH 2010.

Data on beneficiaries and forms of social welfare refer to the data obtained from social work centres for the period 2000-2008. Since 2009, data refer to social work centres, and social services in those municipalities which do not have social work centres.

Data on beneficiaries and forms of social welfare, as well as data on social welfare institutions, refer to the calendar year, as on December 31st.

Definitions

Social work centres are institutions which, according to the Law on Social Welfare, give public warrants and perform professional work related to social welfare and social work, and family and children's care.

Social services perform professional tasks concerning implementation of social welfare provided for beneficiaries.

Children and youth's homes provide services of care, health care, upbringing and help during education and professional training for children deprived of parental care, as well as children whose development is disadvantaged by family situation, until there are conditions for them to return to their own families or until they are provided for in a family which adopts them or in some other family, that is, until they are capable for independent living.

Social welfare institutions for disabled children and mentally and physically handicapped youth provide accommodation, food, care, health care, rehabilitation, upbringing and education, as well as professional training for children, in accordance with their capabilities.

Social welfare institutions for disabled adults provide complete or permanent care, health care, work engagement, creative, cultural and entertainment activities, work and occupational therapy according to their remaining capabilities, as well as professional rehabilitation and employment of disabled persons.

Домови за пензионере и друга одрасла лица својим корисницима обезбеђују становање, исхрану, његу, здравствену заштиту, културно-забавне, рекреативне, окупационе и друге активности, услуге социјалног рада и друге услуге зависно од потреба, способности и интересовања корисника.

Корисником социјалне заштите сматра се свако лице које се налази у стању социјалне потребе и које је у току извјештајне године једном или више пута користило одређене облике и мјере социјалне заштите и услуге социјалног рада.

Корисници су разврстани у двије основне узрастне групе – малолјетни и пунолјетни корисници. У оквиру ових група дате су подгрупе према одређеним категоријама корисника тј. према његовом основном стању социјалне потребе у којој се налази.

Под обликом, мјером или услугом подразумева се сваки случај спроведене заштите на основу закона и прописа из ове области од стране центра за социјални рад или службе социјалне заштите.

Подаци о облицима, мјерама и услугама односе се на број спроведених односно коришћених облика, мјера и услуга у извјештајном периоду, а не на број лица. Једно исто лице може се појавити више пута као корисник тј. онолико пута колико је пута користило неки од облика, мјера и услуга у току извјештајне године. Ако лице више пута користи исти облик, мјеру или услугу, биће обухваћено само једном. Ако лице користи више облика, мјера или услуга обухватиће се код сваког облика, односно мјере или услуге.

Homes for pensioners and other adults provide accommodation, food, care, health care, cultural, entertainment, recreational, occupational and other activities, social work services and other services to their users, depending on their needs, capabilities and interests.

Social welfare beneficiary is any person who is in the state of social need, and who used certain forms and measures of social welfare and social work services at least once during the reporting year.

Beneficiaries are classified into two main age groups – minor and adult beneficiaries. These groups are divided into subgroups by certain beneficiary categories, that is, by main state of need they are in.

Form, measure or service is any case of performed social welfare, in accordance with the law and regulations in this domain, in social work centre or social welfare services.

Data on forms, measures and services refer to the number of performed or used forms, measures and services during the reporting period, not to the number of persons. One person can appear a few times as a beneficiary, that is, as many times as he/she used some of the forms, measures and services during the reporting year. If a person uses the same form, measure and service, he/she will be included only once. If a person uses more forms, measures and services, he/she will be included for each of these forms, measures and services.

29.1. Корисници, облици и услуге социјалне заштите
Beneficiaries, forms and services of social welfare

	Корисници социјалне заштите <i>Beneficiaries of social welfare</i>			Облици и услуге социјалне заштите <i>Forms and services of social welfare</i>		
	укупно <i>total</i>	малољетни корисници <i>minor beneficiaries</i>	пунољетни корисници <i>adult beneficiaries</i>	укупно <i>total</i>	малољетни корисници <i>minor beneficiaries</i>	пунољетни корисници <i>adult beneficiaries</i>
1999	183 590	35 234	148 356	118 404	16 600	101 804
2000	174 114	33 211	140 903	64 742	14 159	50 583
2001	184 126	48 789	135 337	77 471	20 233	57 238
2002	214 595	56 572	158 023	81 800	16 361	65 439
2003	259 959	64 604	195 355	93 169	13 673	79 496
2004	250 532	68 751	181 781	149 033	58 644	90 389
2005	278 383	73 597	204 786	105 048	23 809	81 239
2006	292 625	83 223	209 402	124 642	29 985	94 657
2007	307 313	87 925	219 388	141 358	39 174	102 184
2008	330 542	95 267	235 275	138 361	31 886	106 475
2009	340 542	92 410	248 132	150 097	41 699	108 398
2010	358 663	99 335	259 328	148 286	39 912	108 374
2011	350 544	104 615	245 929	138 277	37 369	100 908
2012	376 802	110 921	265 881	133 568	38 429	95 139
2013	228 801	74 910	153 891	127 564	35 175	92 389
2014	198 971	61 995	136 976	125 883	33 962	91 921
2015	215 940	65 562	150 378	122 484	25 160	97 324

29.2. Малољетни корисници према категоријама у 2015.¹⁾
Minor beneficiaries by category in 2015¹⁾

	Укупно <i>Total</i>	Мушки <i>Male</i>	Женски <i>Female</i>
УКУПНО / <i>TOTAL</i>	65 562	33 039	32 469
Угрожени породичном ситуацијом / <i>Disadvantaged by family situation</i>	32 208	15 956	16 252
Са сметњама у психичком и физичком развоју / <i>Mentally and physically handicapped persons</i>	5 450	2 887	2 563
Друштвено-неприхватљивог понашања / <i>Persons with socially unacceptable behavior</i>	2 055	1 465	590
Психички болесна лица / <i>Mentally ill persons</i>	145	76	69
У стању различитих социјално-заштитних потреба / <i>Persons in different social and protective needs</i>	23 157	11 465	11 692
Без специфичне категорије / <i>Without specific category (others)</i>	2 547	1 244	1 303

¹⁾ Видјети методолошка објашњења
See methodological explanations

29.3. Пунољетни корисници према категоријама у 2015.¹⁾
Adult beneficiaries by category in 2015¹⁾

	Укупно <i>Total</i>	Мушки <i>Male</i>	Женски <i>Female</i>
УКУПНО / <i>TOTAL</i>	150 378	73 679	76 699
Корисници субвенционирања трошкова / <i>Beneficiaries of subventions</i>	7 456	4 068	3 388
Са сметњама у психичком и физичком развоју / <i>Mentally and physically handicapped persons</i>	13 639	6 627	7 012
Друштвено-неприхватљивог понашања / <i>Persons with socially unacceptable behavior</i>	2 897	2 142	755
Психички болесна лица / <i>Mentally ill persons</i>	3 396	1 735	1 661
Који немају довољно прихода за издржавање / <i>Persons not having a sufficient income to support themselves</i>	67 734	31 924	35 810
У стању различитих социјално-заштитних потреба / <i>Persons in different social and protective needs</i>	53 956	26 586	27 370
Без специфичне категорије / <i>Without specific category (others)</i>	1 300	597	703

¹⁾ Видјети методолошка објашњења
See methodological explanations

29.4. Облици и услуге социјалне заштите проведене у 2015. – малољетни корисници¹⁾
Forms and services of social welfare conducted in 2015 – minor beneficiaries¹⁾

	Укупно Total	Категорија корисника / Category of beneficiary					
		угрожени породичном ситуацијом disadvantaged by family situation	лица са сметњама у психичком и физичком развоју mentally and physically handicapped persons	лица друштвено-неприхватљивог понашања persons with socially unacceptable behavior	психички болесна лица mentally ill persons	лица у стању различитих социјално-заштитних потреба persons in different social and protective needs	без специфичне категорије without specific category (others)
УКУПНО / TOTAL	25 160	6 157	2 252	1 712	256	12 747	2 036
Старатељство и усвојење / Guardianship and adoption	526	262	43	20	19	138	44
Старатељство над малољетним лицима / Guardianship of minor persons	153	95	8	6	-	26	18
Старатељство за посебне случајеве / Guardianship for special cases	359	159	35	14	19	107	25
Усвојење / Adoption	14	8	-	-	-	5	1
Смјештај (упућивање) у установе / Placement (assignment) in institutions	494	375	82	6	5	13	13
У предшколске установе / In pre-school institutions	6	-	1	-	-	2	3
У дом за дјecu и омладину / In institution for children and adolescents	37	29	8	-	-	-	-
У установу за дјecu без родитељског старања / In institution for children deprived of parental care	100	92	7	-	-	1	-
Смјештај у другу породицу / In foster family	206	185	6	-	1	5	9
У ученички или студентски дом / In pupil or student hostel	10	6	3	-	-	1	-
У установу за рехабилитацију и заштиту / In institution for rehabilitation and care	77	30	38	4	4	-	1
У друге установе социјалне заштите / In other social welfare facilities	58	33	19	2	-	4	-
Мјере, васпитне препоруке и кривичне санкције према малољетницима / Measures, correctional recommendations and criminal sanctions for minors	539	159	2	304	1	10	63
Полицијско упозорење / Police warning	141	94	1	18	-	3	25
Васпитне препоруке / Correctional recommendations	26	8	-	15	-	-	3
Судски укор / Judicial admonition	98	8	-	74	-	-	16
Посебне обавезе / Special obligations	7	-	-	7	-	-	-
Појачан надзор родитеља, усвојоца или стараоца / Increased supervision by the parent, adoptive parent or guardian	62	6	-	45	-	5	6
Појачан надзор у другој породици / Increased supervision in foster family	3	3	-	-	-	-	-
Појачан надзор надлежног органа социјалног старања / Increased supervision by a social welfare authority	88	22	1	58	-	-	7
Упућивање у васпитни центар / Assignment to correctional centre	14	-	-	14	-	-	-
Упућивање у васпитну установу / Assignment to correctional institution	1	-	-	1	-	-	-
Упућивање у васпитно поправни дом / Assignment to reformatory	8	-	-	8	-	-	-
Упућивање у малољетнички затвор / Assignment to juvenile prison	-	-	-	-	-	-	-

29.4. Облици и услуге социјалне заштите проведене у 2015. – малољетни корисници¹⁾Forms and services of social welfare conducted in 2015 – minor beneficiaries¹⁾

(наставка/continued)

	Категорија корисника / Category of beneficiary						
	Укупно Total	угрожени породичном ситуацијом disadvantaged by family situation	лица са сметњама у психичком и физичком развоју mentally and physically handicapped persons	лица друштвено- неприхватљивог понашања persons with socially unacceptable behavior	психички болесна лица mentally ill persons	лица у стању различитих социјално- заштитних потреба persons in different social and protective needs	без специфичне катеорије without specific category (others)
Упућивање у посебну установу за лијечење и осposобљавање / Assignment to a special institution for medical treatment and rehabilitation	-	-	-	-	-	-	-
Остале мјере / Other measures	91	18	-	64	1	2	6
Помоћ за осposобљавање и привређивање / Assistance in vocational training	114	-	85	7	-	14	8
Осposобљавање за рад и привређивање / Vocational training	68	-	63	5	-	-	-
Помоћ за рехабилитацију / Assistance in rehabilitation	46	-	22	2	-	14	8
Укључивање у радни однос / Employment	-	-	-	-	-	-	-
Укључивање у остале облике (кућна радиност) / Inclusion in other forms of work (working at home)	-	-	-	-	-	-	-
Новчане помоћи / Allowances	2 397	696	1 325	31	22	280	43
Стална новчана помоћ / Permanent allowance	126	70	13	-	5	34	4
Изузетна новчана помоћ / Special allowance	77	4	60	-	-	12	1
Једнократна новчана помоћ / One- off allowance	1 196	580	351	29	9	202	25
Права на доплатак за помоћ и његу од стране других лица / Entitlement to additional allowance for assistance and care rendered by other persons	956	40	866	-	8	29	13
Помоћ за опрему дјетета самохраним независним родитељима / Allowance to single unemployed parents for outfitting a child	42	2	35	2	-	3	-
Остали облици заштите и услуга / Other forms of protection and services	21 090	4 665	715	1 344	209	12 292	1 865
Здравствена заштита на терет општине или центра / Health care at the expense of municipality or social welfare centre	104	48	16	-	3	6	31
Помоћ у рјешавању стамбеног питања / Assistance in solving housing problems	19	2	4	-	-	13	-
Мирење брачних партнера / Reconciliation of spouses	19	-	-	1	-	-	18
Њега и помоћ у кући / Care and assistance rendered at home	7	7	-	-	-	-	-
Помоћ у сређивању конфликтних ситуација (у породици, школи и сл.) / Assistance in conflict resolution	2 398	1 156	62	526	5	612	37
Услуге социјалног и другог стручног рада / Services of social and other professional work	16 721	2 603	550	799	201	11 014	1 554
Помоћ за исхрану, огрјев, одјећу и обућу / Allowances for food, fuel, clothing and footwear	1 822	849	83	18	-	647	225

¹⁾ Видјети методолошка објашњења
See methodological explanations

29.5. Облици и услуге социјалне заштите проведене у 2015. – пунољетни корисници¹⁾
Forms and services of social welfare conducted in 2015 – adult beneficiaries¹⁾

	Укупно Total	Категорија корисника / Category of beneficiary						
		корисници субвенцио-нирања трошкова beneficiaries of subventions	лица са сметњама у психичком и физичком развоју mentally and physically handicapped persons	лица друштвено-неприхватљивог понашања persons with socially unacceptable behavior	психички болесна лица mentally ill persons	лица која немају довољно прихода за издржавање persons not having a sufficient income to support themselves	лица у стању различитих социјално-заштитних потреба persons in different social and protective needs	без специфичне категорије without specific category (others)
УКУПНО / TOTAL	97 324	1 549	14 178	1 686	5 177	14 166	44 782	15 786
Старатељство / Guardianship	1 188	25	298	20	186	18	528	113
Старатељство над пунољетним лицима / Guardianship of adult persons	318	2	80	2	76	-	156	2
Старатељство за посебне случајеве / Guardianship for special cases	870	23	218	18	110	18	372	111
Смјештај (упућивање) у установе / Placement (assignment) in institutions	540	19	152	-	39	50	277	3
У установу за рехабилитацију и заштиту / In institution for rehabilitation and care	26	3	18	-	2	-	3	-
У друге установе социјалне заштите / In other social welfare facilities	180	10	104	-	19	3	44	-
Смјештај у дом за стара лица / In institution for old persons	334	6	30	-	18	47	230	3
Помоћ за оспособљавање и привређивање / Assistance in vocational training	23	-	20	-	-	-	1	2
Оспособљавање за рад и привређивање / Vocational training	20	-	20	-	-	-	-	-
Помоћ за рехабилитацију / Assistance in rehabilitation	-	-	-	-	-	-	-	-
Укључивање у радни однос / Employment	-	-	-	-	-	-	-	-
Укључивање у остале облике (кућна радиност) / Inclusion in other forms of work (working at home)	3	-	-	-	-	-	1	2
Новчане помоћи / Allowances	37 525	999	11 931	198	3 529	5 520	10 149	5 199
Стална новчана помоћ / Permanent allowance	4 512	112	420	27	319	2 566	1 045	23
Изузетна новчана помоћ / Special allowance	340	2	18	4	62	15	151	88
Једнократна новчана помоћ / One-off allowance	10 571	457	795	115	609	1 973	5 441	1 181
Права на доплатак за помоћ и његу од стране других лица / Entitlement to additional allowance for assistance and care rendered by other persons	19 714	422	10 697	51	2 536	572	2 393	3 043
Помоћ за опрему дјетета самохраним незапосленим родитељима / Allowance to single unemployed parents for outfitting a child	2 388	6	1	1	3	394	1 119	864

29.5. Облици и услуге социјалне заштите проведене у 2015. – пунољетни корисници¹⁾*Forms and services of social welfare conducted in 2015 – adult beneficiaries¹⁾**(наставак/continued)*

	Укупно Total	Категорија корисника / Category of beneficiary						
		корисници субвенционирања трошкова beneficiaries of subventions	лица са сметњама у психичком и физичком развоју mentally and physically handicapped persons	лица друштвено-неприхватљивог понашања persons with socially unacceptable behavior	психички болесна лица mentally ill persons	лица која немају довољно прихода за издржавање persons not having a sufficient income to support themselves	лица у стању различитих социјално-заштитних потреба persons in different social and protective needs	без специфичне категорије without specific category (others)
Остали облици заштите и услуга / Other forms of protection and services	58 048	506	1 777	1 468	1 423	8 578	33 827	10 469
Здравствена заштита на терет општине или центра / Health care at the expense of municipality or social welfare centre	2 977	2	367	7	236	908	947	510
Помоћ у рјешавању стамбеног питања / Assistance in solving housing problems	165	1	6	1	3	50	78	26
Мирење брачних партнера / Reconciliation of spouses	1 283	-	16	10		13	132	1 112
Њега и помоћ у кући / Care and assistance rendered at home	207	-	81	-	11	5	110	-
Помоћ у сређивању конфликтних ситуација (у породици, школи и сл.) / Assistance in conflict resolution	3 657	9	174	382	165	389	998	1 540
Услуге социјалног и другог стручног рада / Services of social and other professional work	45 267	440	994	1 019	912	6 074	29 980	5 848
Помоћ за исхрану, огрјев, одјећу и обућу / Allowances for food, fuel, clothing and footwear	4 492	54	139	49	96	1 139	1 582	1 433

¹⁾ Видјети методолошка објашњења
See methodological explanations

29.6. Установе социјалне заштите и корисници*Social welfare institutions for children and beneficiaries*

	Установе / Institutions			Корисници установа / Beneficiaries					
	укупно total	установе за дјецу и омладину institutions for children and youth	установе за одрасле Institutions for adults	укупно total		установе за дјецу и омладину institutions for children and youth		установе за одрасле Institutions for adults	
				свега all	женски female	укупно total	женски female	укупно total	женски female
2006	14	6	8	1 369	691	626	247	743	444
2007	16	6	10	1 412	733	578	228	834	505
2008	15	6	9	1 441	780	590	251	851	529
2009	16	6	10	1 490	834	574	249	916	585
2010	16	6	10	1 467	819	546	231	921	588
2011	18	5	13	1 596	899	544	242	1 052	657
2012	20	6	14	1 694	943	583	258	1 111	685
2013	25	5	20	1 831	1 022	532	242	1 299	780
2014	30	5	25	2 140	1 211*	557	256	1 583	955*
2015	30	4	26	2 231	1 256	520	229	1 711	1 027

29.7. Запослени у центрима за социјални рад и установама социјалне заштите
Employees in social work centres and social welfare institutions

	Центри за социјални рад Social work centres		Домови за дјецу и омладину Children and youth's homes		Установе за инвалидну дјецу и омладину ометену у психичком и физичком развоју Institutions for disabled children and mentally and physically handicapped youth		Установе социјалне заштите за одрасле инвалиде и рехабилитанте Social welfare institutions for disabled and rehabilitating adults		Установе социјалне заштите за одрасле старије особе Social welfare institutions for the elderly	
	укупно total	женски female	укупно total	женски female	укупно total	женски female	укупно total	женски female	укупно total	женски female
2006	435	318	101	76	147	85	133	57	186	99
2007	466	340	106	82	153	90	129	58	214	164
2008	519	375	115	89	155	91	125	55	213	16
2009	524	394	122	95	150	93	126	59	248	189
2010	529	400	125	96	152	96	106	49	254	194
2011	529	398	120	92	146	91	89	40	289	218
2012	557	410	119	92	164	71	92	45	354	255
2013	557	429	50	36	218	151	98	51	413	314
2014	603	462	49	35	228	157	101	52	554	387
2015	612	469	50	35	193	123	105	52	548	401

29.8. Додатак на дјецу
Child's allowance

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Број корисника / Number of beneficiaries	27 599	27 829	28 357	29 245	30 268	29 674	27 281	26 534	25 529	24 349
Број дјеце / Number of children	38 172	38 373	39 433	41 063	42 480	41 636	38 552	37 503	36 136	34 634

¹⁾ Видјети методолошка објашњења
See methodological explanations